

Béatrice Lartigue

RAZKRIVANJE ARHITEKTURE

8. 9.–4. 10. 2025

artKIT

Razstava *Razkrivanje arhitekture* v projektih *Nevidna mesta* in *Nedokončano mesto* vzpostavlja subtilen diptih in dialog med preteklim in potencialnim mestom, kjer je arhitektura tako nosilka kolektivnega spomina zgodovinske arhitekture in hkrati vizija za urbano, spekulativno generirano formo prihodnosti mesta.

Delo Béatrice Lartigue je umeščeno v sodobne umetniške prakse, v katerih interaktivne instalacije, generativna umetnost in kritično ekološki konteksti tvorijo njeno umetniško jedro. Vizualno multimedijska umetnica se osredotoča in prehaja meje med stičiščem znanosti, tehnologije, naravoslovja in umetnosti. V središču del se nahaja materializacija nevidnih pojavov, pogosto z uporabo interaktivnih generativnih tehnologij oz. generativne umetne inteligence, ki ustvarijo prostore določljivih in hkrati še nastajajočih pravil. Njena poetika temelji na transformaciji minljivih pojavov svetlobe, zvoka, zraka in časa v otipljive izkustvene oblike, ki jih obiskovalec doživlja kot del imaginarnega, senzornega in projektivnega okolja. Béatrice Lartigue zvesto vzpostavlja dialog med tehnološkim medijem in ekološko zavestjo. Tehnologijo obravnava kot orodje refleksije, ki se v njenem opusu pojavlja kot vmesnik, ki razpira vprašanja o krhkosti ekosistemov, okoljske problematike in o možnostih etičnega sobivanja človeka z naravnim. Dela ne delujejo le kot vizualni objekti, temveč kot prostorsko-časovne arhitekturne kapsule, v katerih se gledalec sooča z lastno percepcijo, telesnostjo in občutkom prostorske dezorientacije. Vzpostavlja umetniški prostor, ki postane medij notranje refleksije. Skozi ikonografijo nevidne in ustvarjajoče topografije se gledalec orientira v prostorih in tudi simbolno izgubi, da bi ponovno našel pot in novo dimenzijo doživljanja v estetsko miselni refleksiji novodobnega časa.

Nevidna mesta črpajo navdih iz literarnega, filozofskega in estetskega univerzuma italijanskega pisatelja in esejista Itala Calvina, ki ga je oblikoval v istoimenskem romanu iz leta 1972. V literarni zgodbi Marco Polo pripoveduje cesarju Kublaju Khanu o mestih, ki obstajajo na meji med resničnostjo in fikcijo, kot vizije, ki so hkrati arhitekturne in metaforične projekcije, ali konkretne, ali nematerialne, morda resnične ali izmišljene, a kljub temu v naših mislih konstruirane in podoživete. Tovrstno poetiko mest umetnica pretvori v digitalne krajine spomina. Delo nastaja skozi izbor kadrov in fotografij arhitekture pariške katedrale Notre-Dame, ki jih umetnica preoblikuje v 3D-modeliran točkovni oblak, s pomočjo tehnike fotogrametrije, ki dobi izraz vizualne transparentnosti. Ta očiščeni model se v programu After Effects poveže z glasbo in kjer glasba postane tisti element, ki v realnem času določa gibanje in animacijo arhitekturne strukture. Katedrala Notre-Dame se pojavlja ne kot celovita arhitektura, temveč kot fragmentirana sled, ki se v digitalnem procesu preoblikuje v vizualno projekcijo, ki predstavlja metaforično in imaginarno arhitekturo, med vidnim in nevidnim, virtualnim in realnim. Požar leta 2019 je katedralo vtisnil v kolektivni spomin kot ranljivo znamenje kulturne dediščine. V interpretaciji umetnice, se ta ikona ne razodeva v svoji monumentalnosti, temveč kot digitalno prepisovanje spomina, kjer izguba postane izhodišče nove vizualne prisotnosti v digitalnem polju. Gre torej za arhitekturo v njenem ranjenem, poškodovanem stanju, ikono v preobrazbi, spomenik preteklosti in simbol izgube. V tem primeru nosi delo spominski in melanholični značaj, saj gledalcu razkriva mesto kot spomin nekdanjega, kjer se monumentalno sooča z ranljivim.

V delu *Nedokončano mesto*, se umetnica poslužuje umetne inteligence in algoritmičnega učenja, da bi oblikovala urbano krajino, ki se izmika stabilnosti in dokončnosti. Mesto ni več linearno zaključena arhitekturna forma, temveč proces v nenehnem nastajanju, mesto, ki deluje kot živ, nedokončan organizem, ki se neprestano spreminja. Umetnica črpa izhodiščno misel iz teoretskih premislekov avstralsko-ameriškega arhitekta in profesorja Williama J. Mitchella, ki je futuristično predstavo mesta razumel kot prilagodljiv in samouravnlalni sistem. Prav tako se umetnica navezuje na ideje metabolistov, japonskega gibanja iz poznih petdesetih let prejšnjega stoletja, ki je zagovarjalo razumevanje mesta kot dinamičnega sistema, v katerem lahko arhitektura, podobno kot živi organizmi, nenehno raste in se prilagaja. Avtorica koncept prenese v digitalno okolje, kjer z lastnim vizualnim naborom podatkov in algoritmičnim ustvarjanjem gradi imaginarne urbane podobe, ujete v proces stalnega nastajanja. V delu oblikuje poseben nabor podob, ki ga s pomočjo strojnega učenja prevede v imaginarne vizije mest. Generirane slike nato dodatno preoblikuje v slikovnih programih in jih z algoritmi pretvori v gibljive sekvence kot fluidno vizualno pokrajino. Mesta niso dokončane arhitekture, temveč nastajajoče in spreminjajoče se vizije. *Nedokončano mesto* tako vidimo kot generirajoče mesto, ki se samo vzpostavlja, gradi, spreminja, fluidno prehaja kot živi organizem, mesto, ki je v nenehnem procesu, odprto, adaptivno, vsespreminjajoči se simbolni prostor, ki presega zgolj materialno realnost.

Nedokončano mesto uteleša organizem v nenehni mutaciji, ki fragmentira, dekonstruira in se ponovno rojeva. Nasprotno pa *Nevidna mesta* razkrivajo krhke odtise spomenikov, kjer odsotnost in spomin preoblikujeta obrise realnosti. Umetnica govori svoj jezik, ki deluje kot estetsko polje napetosti, ki se razpenja med znanstvenim raziskovanjem in poetično sublimacijo, med natančnostjo algoritma in čutno otipljivostjo zaznave. Vsak projekt se razkriva kot večplastna struktura, kot sosledje pomenov, kjer se sledi preteklosti prepisujejo v sedanost, medtem ko se minljivo in bežno preobraža v novo obliko prisotnosti in zaznave.

– Nina Šardi, kuratorka

BIOGRAFIJA

Spletna stran

Béatrice Lartigue od leta 2008 razvija projekte na presečišču umetnosti, znanosti in tehnologije. V svojem delu raziskuje materializacijo nevidnih fizičnih dogodkov, pri čemer obiskovalce potopi v prostor, ki ga določajo pravila, ki so delno napisana, delno pa še v nastajanju. Osrednje vodilo njene prakse je kritičen pogled na uporabo tehnologije v kontekstu nestanovitnih in občutljivih okoljskih razmer. Njena dela so bila razstavljena v Centru Barbican (London), Muzeju Miraikan (Tokio), Centru Pompidou (Pariz), Muzeju Gaîté Lyrique (Pariz), Muzeju D (Seul), Muzeju umetnosti Times (Peking) in Photo Elysée (Lausanne). Béatrice Lartigue je prejela več mednarodnih nagrad, med drugim nagrado na filmskem festivalu Sundance (sekcija New Frontier: Notes on Blindness) in festivalu GIFF (Philémon) ter nagrado Lumen (Portée). Na Gobelinsu v Parizu poučuje medijsko in interaktivno oblikovanje in redno vodi delavnice v institucijah, kot sta ECAL (Lausanne) in Beaux-Arts (Toulouse).

Béatrice Lartigue
RAZKRIVANJE ARHITEKTURE
8. 9.–4. 10. 2025

artKIT, Glavni trg 14, Maribor
Odpiralni čas: od torka do petka od 15. do 19. ure, v soboto od 10. do 13. ure